



Mit tehetsz, ha mindennel ellenkezik a gyereked?
(írta: Vida Ágnes)

Bevezetés

Ahogy nő a baba, egyre erősebb az akarata. A gond az, hogy gyakran hiába vetsz be bármilyen eszközt a meggyőzésre, a gyermeked akkor is makacsul ellenáll. Mit lehet tenni?

Néhány baba már újszülöttként is hangosabban és határozottabban fejezi ki az igényeit, de ez még nem jelent “akaratosságot”. Akaratról akkor beszélhetünk, amikor már nem az ösztönös igényeit jelzi, hanem elképzelései vannak a dolgokról: ellenkezik, mást talál ki, el akar érni valamit a kisgyerek és ennek érdekében nyíltan szembeszáll a szülői akarattal.

A hagyományos, tekintélyelvű nevelés ezt úgy kezeli, hogy állandóan korlátozza a gyermeket (büntetés, rászólás, tiltás stb.), a szembeszegülést pedig rászólással, büntetéssel vagy fizikai bántalmazással torolta meg.

Ma már tudjuk, milyen károkat okoz a gyermekben ez a fajta nevelés, ezért sok szülő kerüli a korábbi tekintélyelvűséget, viszont nem tudja, mit alkalmazzon helyette.

A forgatókönyv gyakran így szokott kinézni:

- Akarsz valamit a gyerektől (pl. öltözzön föl, maradjon melletted séta közben, ne szaladjon el)
- Megkéred rá.
- Ő nem csinálja.
- Győzködöd. Hegyibeszédet tartasz. Érvelsz.
- Nem reagál, vagy nyíltan ellenkezik.
- Alkudozol.
- Ha ez sem vált be, fenyegeted.
- Egyre magasabbra növeled a hangerőt.
- Kiabálsz.
- Ettől utólag lelkiismeretfurdalásod van és büntudatod.
- Tehetetlennek érzed magad.
- Mivel ezt érzed, egyre gyakrabban és egyre könnyebben borul ki a bili.
- Halmozódik benned a feszültség az újabb és újabb esetek miatt.
- Néha már nem is az éppen aktuális “nem eszem meg az ebédet”-ügy miatt kelsz ki magadból, hanem az elmúlt hetekben felgyűlt hasonlóak miatt.
- Kialakul a játszma, ami minden egyes alkalommal ugyanúgy zajlik le.

Sokan azt sem tudják, hogy a “nem” a kisgyerek részéről nem mindig jelent nemet, sok minden mást is jelenthet, gyakran szimplán csak azért használja a gyerek, mert valami más, sokkal bonyolultabbat még nem képes megfogalmazni.

Mit lehet tenni?

1) Értsd meg az okokat!

Miért viselkedik így? Először is minden esetben meg kell állni és megnézni, mi is áll a háttérben: miért viselkedik így a gyermek? Sokan személyes sértésként és tiszteletlenségként élik meg, amikor a gyerek nem akarja azt csinálni, amit mondanak.

Pedig sok minden más is okozhatja:

- **Túl sok tiltás:** ha mindent tilos, ha állandóan a gyerek nyomában kell lenni, hogy "rendesen" viselkedjen, akkor előbb-utóbb fel fog lázadni, mert a kíváncsisága, a világ megismerésének ösztöne fontosabb számára, mint az, hogy "jó" gyerek legyen.
- **Fáradt, éhes:** az ellenkezés hátterében gyakran áll fáradtság, túl sok inger vagy éppen éhség. Például egy játszótéren eltöltött délelőtt után a hazamenés miatti hiszti oka is lehet az, hogy a kicsi addigra már túlságosan fáradt, nyugós. Bár a túlpörgött gyerek ébernek látszik, valójában nagyon fáradt.
- **Ha a kicsi éppen elmélyülten játszik** valamivel, zokon veheti, ha azonnal abba kell hagynia és mást csinálni. Ilyenkor adj neki módot, időt, hogy befejezhesse, amivel éppen foglalkozik.
- **Unatkozik:** ha a gyerekeknek nincs mivel játszania, keres magának valamit, amivel játszhat. Ha éppen a postán álltok sorba és nincs, amivel játszhatna, akkor szaladgálni fog, vagy másokat piszkálni. Az ilyen helyzetekre előre fel kell készülni: mindig legyen nálad valami érdekes játék, amivel addig lekötheti magát.
- **Mozgáshiánya van:** a nyugósság, ellenkezés, nyafogás gyakran a mozgáshiány jele. A gyerekek naponta több óra szaladgálást, szabad mozgást igényelnének, lehetőség szerint a szabad levegőn. Rossz időben azonban sokan csak kis időre viszik ki őket, ilyenkor pedig sokkal több energiájuk marad arra, hogy odabent nyúzzák egymást vagy a szüleiket. Találjatok ki bentre is mozgásos játékokat, mint a pókfoci, a négykézlás futóverseny, de jól jöhet egy boxzsák vagy trambulín is.

2) Te vagy a felnőtt

Sokan elvesztik a fejüket, amikor a kicsi ellenkezik. Pedig te vagy a felnőtt, te tudsz uralkodni magadon. A gyermeked viszont még kicsi és nem tud.

Neked kell neki példát mutatni türelemből, önuralomból. Ez sokszor nehéz, de a gyerekek példa alapján tanulnak.

Ne hosszasan magyarázz, hanem egyszerű szavakkal mondd el neki, mit szeretnél tőle és mit kéne tennie!

Ha ilyenkor higgadt maradsz és segítesz neki is megnyugodni, mindkettőtöknek sokkal könnyebb lesz majd, mint ha minden alkalommal végigjártok a kiabálás -

lelkiismeretfurdalás - büntudat háromszöget.

3) A játszmát meg lehet változtatni

Te, a felnőtt tudod ezt megtenni. Elterelni a figyelmét, megoldani a problémáját. Felismerni, miért is ellenkezik.

A gyerekek számára sokkal többet ér a tett, mint a szó. Hosszú magyarázkodás és többszöri rászólás helyett nyomatékosabb odamenni és megmutatni, mit tegyen vagy mit ne tegyen. Ha pl. azt akarod, hogy fogja a kezét az utcán, akkor nem odacsalogatni kell és hosszasan magyarázni neki a biztonságos közlekedésről, hanem odamenni, megfogni a kezét és nem elengedni.

A vitahelyzetek javarésze elkerülhető, ha a kiváltó okokat kezeled. Ha azonban ez nem járt sikerrel, akkor jöhetnek az egyszerű szavak, majd a tettek. Fontos azonban tudni, hogy mindez nem mindig elég. A gyermeked akkor fog rád hallgatni, ha bízik benned. Akkor fogja elfogadni a szavaidat, megtenni, amit kérsz tőle, ha következetesen mindig ugyanazt mondod, ha tudja, hogy bízhat a szavaidban és számíthat rád.

Mit lehet még tenni? Milyen módszerek léteznek a gyermeked meggyőzésére?
Tudd meg a Makacs Gyerekek Nevelése Tréningen!
(részletek a tréningről hamarosan)